

Sygn. akt **III AUa 544/17**

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2018 r.

**Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący: SSA Małgorzata Aleksandrowicz

Sędziowie: SSA Małgorzata Woźniak-Zendran

del. SSO Renata Pohl /spr./

Protokolant: st. sekr. sądowy Krystyna Kałużna

po rozpoznaniu w dniu 11 lipca 2018 r. w Poznaniu

sprawy **Syndyka Masy Upadłości (...)Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej w P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

przy udziale zainteresowanej A. U.

o podstawę wymiaru składek

na skutek apelacji Syndyka Masy Upadłości (...)Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 17 lutego 2017 r. sygn. akt VII U 5270/16

1. oddała apelację;

2. zasądza od Syndyka Masy Upadłości (...) Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej z siedzibą w P. kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

del. SSO Renata Pohl	SSA Małgorzata Aleksandrowicz	SSA Małgorzata Woźniak-Zendran
----------------------	-------------------------------	--------------------------------

## UZASADNIENIE

**Decyzją z 18 lutego 2016 r. nr (...)**, adresowaną do (...) (...)Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej w P. i A. U., Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 4 pkt 2 lit. a, art. 8 ust. 2a, art. 18 ust. 1 i 1a, art. 20 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.) oraz art. 81 ust. 1, 5 i 6 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 581 ze zm.) stwierdził, że wskazany przychód osiągnięty przez A. U. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek: W. (...) Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa z siedzibą w P. ul. (...) w związku z uzyskaniem przychodu z tytułu wykonywania umowy zlecenia zawartej

z (...) spółka z o. o. z siedzibą w P. ul. (...) stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne, która wynosi:

Okres (mm-rrrr)	Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia: emerytalne i rentowe	Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie: chorobowe i wypadkowe	Podstawa wymiaru na ubezpieczenie zdrowotne
05-2014	400 zł	400 zł	345,16 zł

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy przytoczył treść przepisów stanowiących jej podstawę i wskazał, że kwota wypłacona osobie ubezpieczonej przez (...) spółka z o. o., w części dotyczącej realizacji zadań w ramach umowy zlecenia na rzecz (...) (...) Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej, tj. podmiotu, z którym osoba ta pozostawała w stosunku zatrudnienia, stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz na ubezpieczenie zdrowotne u płatnika składek, z tytułu umowy o pracę.

Organ rentowy wyjaśnił, że wysokość przychodu osoby ubezpieczonej uzyskanego z tytułu umowy zlecenia od (...) spółka z o. o., dotyczącego realizacji zadań w ramach tej umowy na rzecz (...) (...)Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej, ustalił w wielkości odpowiadającej udziałowi przychodów uzyskanych w poszczególnych miesiącach przez spółkę z umowy agencyjnej zawartej z W. (...) Kasą Oszczędnościowo – Kredytową, w przychodach spółki ogółem.

Odwołanie od powyższej decyzji wywiodła W. (...) Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa z siedzibą w P., zaskarżając ją w całości, wnosząc o:

1. zmianę zaskarżonej decyzji w całości poprzez stwierdzenie, że do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne z tytułu zatrudnienia osoby ubezpieczonej u odwołującej nie wlicza się kwot wypłaconych osobie ubezpieczonej przez spółkę (...) sp. z o. o. (obecnie (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa) na podstawie umów zlecenia zawartych pomiędzy osobą ubezpieczoną oraz spółką (...) sp. z o. o. (obecnie (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa),

2. zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,

ewentualnie o

3. uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez organ rentowy.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie w całości odwołania płatnika składek oraz o zasądzenie od odwołującej na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, powtarzając argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Postanowieniem z 24 maja 2016 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu na podstawie art. 477<sup>11</sup> § 2 k.p.c. zawiadomił o toczącym się postępowaniu zainteresowaną spółkę (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialności spółka komandytowa.

W określonym terminie spółka (...) nie złożyła oświadczenia o przystąpieniu do sprawy w charakterze zainteresowanego.

Sąd Okręgowy nie wzywał A. U. do udziału w postępowaniu odrębnym postanowieniem, bowiem była ona już stroną postępowania administracyjnego przed organem rentowym i adresatem decyzji, stając się automatycznie stroną postępowania odwoławczego.

Ubezpieczona A. U. nie zajęła żadnego stanowiska w sprawie.

**Wyrokiem z 17 lutego 2017 r. w sprawie VII U 5270/16 Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił odwołanie (pkt 1) oraz zasądził od odwołującej na rzecz organu rentowego kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 2).**

Wydając powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy dokonał następujących ustaleń faktycznych:

Odwołująca W. (...) Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa prowadzi działalność na podstawie przepisów ustawy z 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych, ustawy z 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze oraz statutu (...). Celem działalności odwołującej jest pozostałe pośrednictwo pieniężne. Decyzją z 17 maja 2016 r. Komisja Nadzoru Finansowego ustanowiła w (...) (...) Kasie Oszczędnościowo – Kredytowej z dniem 18 maja 2016 r. zarządcę komisarycznego.

(...)spółka z o. o. została zawiązana w listopadzie 2013 r. przez Stowarzyszenie (...) z siedzibą w P., a następnie przekazana (...) (...) Kasie Oszczędnościowo – Kredytowej. Odwołująca w zamian za udziały objęte w podwyższonym kapitale zakładowym spółki (...) wniosła do spółki wkład niepieniężny w postaci zespołu składników niematerialnych i prawnych, stanowiących zorganizowaną część przedsiębiorstwa, wyodrębnionego wewnątrznie pod względem finansowym, funkcjonalnym oraz organizacyjnym (w ramach istniejącego przedsiębiorstwa (...) Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej) jako Dział Sprzedaży, prowadzący działalność w zakresie sprzedaży produktów oferowanych przez (...) (...) Kasę Oszczędnościowo – Kredytową.

Przedmiotem działalności spółki (...) jest sprzedaż usług finansowych z oferty (...) (...) Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej. Spółka (...) działa jako agent (...) (...) Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej. Nadto sprzedaje ubezpieczenia, co wynika ze współpracy ze spółką (...) na (...) S.A. oraz świadczy usługi wpłat gotówkowych w ramach współpracy z (...) S.A.

W dniu 31 grudnia 2013 r. (...) (...) Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa zawarła ze spółką (...) jako spółką zależną umowę agencyjną. Powyższa umowa reguluje zasady współpracy pomiędzy odwołującą a (...) (Agentem), w ramach której, w oparciu o przejęty majątek i pracowników Działu Sprzedaży, (...) (Agent) wykonuje na rzecz odwołującej czynności zlecone, czynności faktyczne oraz usługi dodatkowe. Na podstawie powyższej umowy odwołująca powierzyła spółce pośrednictwo w zawieraniu i zmianie umów dotyczących oferowanych przez odwołującą produktów, usługi pośrednictwa w zakresie świadczenia usług udzielania kredytów lub pożyczek, usługi pośrednictwa w zakresie depozytów środków pieniężnych, usługi pośrednictwa w zakresie zakładania i obsługi rachunków, usługi pośrednictwa w ramach realizacji przelewu, usługi pośrednictwa w zakresie wydawania kart płatniczych, wszelkie pozostałe czynności pośrednictwa. Usługi dodatkowe obejmowały udostępnianie powierzchni biurowych i sprzętu pracownikom odwołującej oraz inne usługi dodatkowe służące prowadzeniu działalności Agentów.

W ramach świadczonych usług spółka (...) zobowiązana została do archiwizacji dokumentów.

Lokale, w których spółka (...) wykonuje usługi pośrednictwa zostały oznaczone logo (...) (...) Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej.

W przypadku nieobecności w placówce obsługi klienta pracownika spółki (...) i braku możliwości zapewnienia jego zastępstwa, (...) udziela czasowego pełnomocnictwa pracownikowi odwołującej do wykonywania czynności w trakcie nieobecności pracownika spółki.

W zamian za realizację czynności zleconych, czynności faktycznych oraz usług dodatkowych, spółce (...) przysługuje wynagrodzenie prowizyjne od sprzedaży, wynagrodzenie ryczałtowe, wynagrodzenie prowizyjne za pozyskanie oraz wynagrodzenie dodatkowe, szczegółowo określone w umowie agencyjnej.

Za wykonywanie czynności określonych w umowie agencyjnej spółka (...) wystawia odwołującej faktury VAT. Podstawą do wystawienia faktury jest liczbowe i wartościowe zestawienie umów dotyczących produktów odwołującej, które zostały zawarte lub zmienione za pośrednictwem (...).

ZUS ustalił, na podstawie sprawozdania finansowego oraz zapisów na koncie księgowym (...), tj. „sprzedaż usług”, że w 2014 r. 95 % swoich przychodów (...) uzyskała z tytułu świadczenia usług dla odwołującej. Wartość tę stanowią prowizje od udzielonych kredytów, prowizje od pozyskanych członków oraz ryczałt miesięczny za obsługę.

Przychody uzyskane przez (...) z tytułu świadczenia usług finansowych dla odwołującej stanowiły:

- w okresie od 01/2014 r. do 08/2014 r. – 100 % przychodów,
- w 09/2014 r. – 99,55 % przychodów,
- w 10/2014 r. – 98,05 % przychodów,
- w 11/2014 r. – 93,46 % przychodów,
- w 12/2014 r. – 92,84 % przychodów,
- w 01/2015 r. – 100 % przychodów,
- w 02/2015 r. – 88,26 % przychodów,
- w 03/2015 r. – 93,03 % przychodów,
- w 04/2015 r. – 91,79 % przychodów,
- w 05/2015 r. – 91,60 % przychodów.

(...) poza przychodami z tytułu usług finansowych świadczonych na rzecz odwołującej osiągała również przychody z tytułu świadczenia usług szybkiej pomocy prawnej, usług pośrednictwa w oferowaniu ubezpieczeń, opłat za czynności oraz z tytułu dzierżawy powierzchni.

W dniu 1 kwietnia 2014 r. Stowarzyszenie (...) zawarło umowę agencyjną ze spółką (...). Spółka (...) (jako Agent) zobowiązała się do świadczenia usług szybkiej pomocy prawnej dla (...) Stowarzyszenia (...).

W dniu 30 maja 2014 r. Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. zawarło umowę agencyjną ze spółką (...). Spółka (...) (jako Agent) zobowiązała się do wykonywania w imieniu i na rzecz Towarzystwa czynności agencyjnych obejmujących w szczególności wykonywanie czynności faktycznych i przygotowawczych zmierzających do zawarcia grupowych umów ubezpieczenia oraz czynności faktycznych związanych z wykonywaniem grupowych umów ubezpieczenia. Przychody z tytułu realizacji powyższej umowy stanowiły 1,67 % przychodów spółki.

W dniu 15 lipca 2014 r. Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W. zawarło umowę agencyjną ze spółką (...). Spółka (...) (jako Agent) zobowiązała się do wykonywania w imieniu i na rzecz Towarzystwa czynności agencyjnych obejmujących w szczególności wykonywanie czynności faktycznych i przygotowawczych zmierzających do zawarcia grupowych umów ubezpieczenia oraz czynności faktycznych związanych z wykonywaniem grupowych umów ubezpieczenia.

W dniu 3 lutego 2015 r. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. zawarła umowę agencyjną ze spółką (...) w zakresie świadczenia w imieniu i na rzecz BluePay usług płatniczych dla klientów.

W okresie od stycznia 2014 r. do maja 2015 r. spółka (...) zawierała umowy zlecenia z osobami pozostającymi w stosunku pracy w (...) (...) Kasie Oszczędnościowo – Kredytowej. Przedmiotem umów zlecenia było: wykonywanie czynności zleconych zgodnie z udzielonym pełnomocnictwem, wspieranie procesu sprzedaży kredytów, wspieranie w zakresie ryzyka kredytowego procesu sprzedaży, wsparcie procesu sprzedaży w realizacji planów miesięcznych oraz elektroniczna archiwizacja dokumentów.

Zleceniobiorcy wykonujący umowy zlecenia, których przedmiotem było wsparcie procesu sprzedaży w realizacji planów miesięcznych pełnili rolę doradców w oferowaniu i sprzedaży produktów finansowych. Zleceniobiorcy realizujący umowy zlecenia, których przedmiotem było wspieranie procesu sprzedaży kredytów wspierali pracowników spółki (...) w zakresie procesu sprzedaży produktów odwołującej.

Spółka (...) była zobligowana do elektronicznej archiwizacji dokumentów polegającej na skanowaniu i zapisywaniu ich w wersji elektronicznej. Czynności te od sierpnia 2014 r. wykonywały osoby pozostające w stosunku zatrudnienia w (...) (...) Kasie Oszczędnościowo – Kredytowej, które zawarły ze spółką umowy zlecenia w tym przedmiocie.

Pracownicy spółki (...) i odwołującej posiadają pełnomocnictwa do wykonywania czynności związanych z zastępstwem podczas nieobecności pracownika odwołującej.

Jednym z pracowników odwołującej, który w ramach umów zlecenia podpisanych ze spółką (...) wykonywał pracę na rzecz własnego pracodawcy, była A. U..

Ubezpieczona była zatrudniona u odwołującej w okresie od 10 maja 2012 r. do 15 lutego 2014 r. na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, ostatnio na stanowisku młodszego specjalisty ds. produktów i rozliczeń.

Do zakresu czynności ubezpieczonej należało: dokonywanie wszelkich czynności kasowych, sporządzanie dokumentacji kasowej, dziennych operacji – w postaci raportów kasowych oraz potwierdzania stanu gotówki, pobieranie wpłat, dokonywanie wpłat i wypłat, dokonywanie wszelkich przelewów, prowadzenie ewidencji, rejestrów oraz sprawozdawczości, znajomość produktów i oferty (...). Ubezpieczona podlegała służbowo kierownikowi regionu.

Jednocześnie ubezpieczona realizowała umowę zlecenia zawartą ze spółką (...), która obowiązywała w okresie od 20 stycznia 2014 r. do 14 lutego 2014 r. Umowa została zawarta w dniu 1 kwietnia 2014 r. Jako przedmiot umowy określono: wykonywanie czynności zleconych zgodnie z udzielonymi pełnomocnictwami. Ubezpieczona świadczyła pracę w L. przy ul. (...). Wykonywała umowę o pracę i umowę cywilnoprawną w tym samym czasie. Nie zajmowała się elektroniczną archiwizacją dokumentów. Z tytułu umowy zlecenia otrzymała wynagrodzenie w kwocie 400 zł za kwiecień 2014 r.

Wysokość przychodu osiągniętego przez A. U., stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne, została ustalona przez ZUS w toku kontroli przeprowadzonej u płatnika składek W.(...) Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa zakończonej protokołem kontroli z 30 września 2015 r. oraz w toku kontroli przeprowadzonej u płatnika składek: (...) z siedzibą w P. zakończonej protokołem kontroli z 23 lipca 2015 r.

Przedmiotem kontroli było m. in. sprawdzenie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W toku kontroli ustalono, że płatnik składek: W. (...) Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) i na ubezpieczenie zdrowotne nie uwzględnił kwoty wypłaconej A. U. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia zawartej z (...) w ramach której, wykonywała pracę na rzecz własnego pracodawcy, tj. (...) (...) Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej, w kwocie 400 zł.

Płatnik składek naliczył od przychodu uzyskanego z tytułu stosunku pracy A. U. składki od podstaw wymiaru:

Okres (mm-rrrr)	Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia: emerytalne i rentowe	Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie: chorobowe i wypadkowe	Podstawa wymiaru na ubezpieczenie zdrowotne
05-2014	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł

W dniu 18 lutego 2016 r. ZUS wydał zaskarżoną decyzję nr (...).

Na podstawie powyższych ustaleń Sąd Okręgowy uznał odwołanie za niezasadne.

Sąd I instancji uznał, że na podstawie art. 4 pkt 1, pkt 2a, w zw. z art. 8 ust. 1 i art. 8 ust. 2 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych A. U. wykonującą pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej, zawartej ze spółką (...) należało traktować wyłącznie jako pracownika odwołującej (...)Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej w P..

Sąd Okręgowy przywołując orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazał, że przyjmuje się w nim, iż w sytuacjach, do których odnosi się art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, chodzi o jeden, szeroko ujęty pracowniczy tytuł obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym. Z tą regulacją korespondują unormowania zawarte w art. 18 ust. 1a i w art. 20 ust. 1 tej ustawy, w których nakazano uwzględnienie w postawie wymiaru składek osób w nim wymienionych również przychodu z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Płatnikiem tych składek, w myśl art. 4 pkt 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jest pracodawca, który jest zobowiązany uwzględniać w podstawie wymiaru składek za swoich pracowników także przychody uzyskiwane przez tych pracowników z tytułu umów cywilnoprawnych, o ile prace w ramach tych umów wykonują w warunkach objętych dyspozycją art. 8 ust. 2a tej ustawy Nie istnieje zatem odrębny tytuł ubezpieczenia na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który mógłby stanowić przedmiot sporu przed sądem ubezpieczeń społecznych.

Sąd Okręgowy powołując się na zapatrywanie wyrażone w uchwale Sądu Najwyższego z 2 września 2009 r., II UZP 6/09 (LEX nr 514221), uznał, że pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy o dzieło (umowy cywilnoprawnej) zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy (art. 8 ust. 2 lit. a ustawy systemowej). Przesłanką decydującą o uznaniu za pracownika osoby świadczącej w ramach umowy zlecenia pracę na rzecz swojego pracodawcy jest to, że w ramach takiej umowy, wykonuje faktycznie pracę dla swojego pracodawcy (uzyskuje on rezultaty jej pracy). Pracodawca w wyniku umowy o podwykonawstwo przejmuje w ostatecznym rachunku rezultat pracy wykonanej na rzecz zleceniodawcy, przy czym następuje to w wyniku zawarcia umowy zlecenia z osobą trzecią oraz zawartej umowy cywilnoprawnej między pracodawcą i zleceniodawcą. Konsekwencją konstrukcji uznania za pracownika jest konieczność opłacania przez pracodawcę składki na ubezpieczenia społeczne za osobę, z którą została zawarta umowa zlecenia, tak jak za pracownika. Stosownie do przepisu art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, pracodawcę obciąża zatem także obowiązek poboru i odprowadzenia do ZUS składki na ubezpieczenie zdrowotne za osobę "uznaną za pracownika".

Sąd Okręgowy stwierdził, że z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie w sposób jednoznaczny wynika, że pomiędzy odwołującą W. (...) Kasą Oszczędnościowo - Kredytową i spółką z o. o. (...) istniały nierozdzielne powiązania kapitałowe, miejscowe i przedmiotowe. W ramach przedsiębiorstwa (...) wyodrębniony był dotychczas, w jego strukturach, Dział Sprzedaży, realizujący działalność sprzedażową, stanowiący zorganizowany zespół składników niematerialnych i materialnych przeznaczony do prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na sprzedaży produktów (...), w tym poprzez zawieranie umów i obsługę klientów, w szczególności w zakresie gromadzenia

środków pieniężnych swoich członków, udzielania im pożyczek i kredytów, przeprowadzania na ich zlecenie rozliczeń finansowych oraz pośredniczenia przy zawieraniu umów ubezpieczenia, który to dział stanowił zorganizowaną część przedsiębiorstwa (...).

Odwołująca, w celu optymalizacji działalności operacyjnej oraz wyniku finansowego, a także w celu umożliwienia centrali (...) skupienia się na innych obszarach działalności (...), podjęła decyzję o wydzieleniu działalności sprzedażowej prowadzonej w ramach Działu Sprzedaży do spółki zależnej, tj. (...) W związku z powyższym Zebranie Przedstawicieli (...) podjęło uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na przeniesienie przez (...) działalności w ramach Działu Sprzedaży oraz wniesienia jej aportem do spółki (...).

(...) jest właścicielem 50 udziałów o łącznej wartości nominalnej 5.000 zł i wartości nominalnej 100 zł każdy, stanowiących 100 % udziałów w kapitale zakładowym i głosów na zgromadzeniu wspólników spółki (...).

W dniu 31 grudnia 2013 r., przed zawarciem umowy agencyjnej, zgromadzenie wspólników spółki (...) przyjęło uchwały w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego w drodze zmiany umowy spółki o kwotę 2.500.000 zł poprzez utworzenie 25000 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy o całkowitej łącznej wartości nominalnej 2.500.000 zł, które zostały w całości zaoferowane do objęcia jednemu wspólnikowi spółki, tj. (...), w zamian za wkład niepieniężny w postaci Działu Sprzedaży (...) o wartości 24.484.973,55 zł.

W dniu 31 grudnia 2013 r. (...) (...) Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa zawarła ze spółką (...) umowę agencyjną, która reguluje zasady współpracy pomiędzy odwołującą a (...) (Agentem), w ramach której, w oparciu o przejęty majątek i pracowników Działu Sprzedaży, (...) (Agent) wykonuje na rzecz odwołującej czynności zleczone, czynności faktyczne oraz usługi dodatkowe.

Przychody uzyskane przez (...) z tytułu świadczenia usług finansowych dla odwołującej stanowiły:

- w okresie od 01/2014 r. do 08/2014 r. – 100 % przychodów,
- w 09/2014 r. – 99,55 % przychodów,
- w 10/2014 r. – 98,05 % przychodów,
- w 11/2014 r. – 93,46 % przychodów,
- w 12/2014 r. – 92,84 % przychodów,
- w 01/2015 r. – 100 % przychodów,
- w 02/2015 r. – 88,26 % przychodów,
- w 03/2015 r. – 93,03 % przychodów,
- w 04/2015 r. – 91,79 % przychodów,
- w 05/2015 r. – 91,60 % przychodów.

W okresie od stycznia 2014 r. do maja 2015 r. spółka (...) zawierała umowy zlecenia z osobami pozostającymi w stosunku pracy w (...) (...) Kasie Oszczędnościowo – Kredytowej. Przedmiotem umów zlecenia było: wykonywanie czynności zleconych zgodnie z udzielonym pełnomocnictwem, wspieranie procesu sprzedaży kredytów, wspieranie w zakresie ryzyka kredytowego procesu sprzedaży, wsparcie procesu sprzedaży w realizacji planów miesięcznych oraz elektroniczna archiwizacja dokumentów.

Siedziba odwołującej i spółki (...) mieściła się początkowo w P. przy ul. (...). Lokale, w których spółka (...) wykonywała usługi pośrednictwa zostały oznaczone logo (...) (...) Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej.

W konsekwencji kwoty wypłacone osobie ubezpieczonej przez (...), w części dotyczącej realizacji zadań w ramach umowy zlecenia na rzecz (...) (...) Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej, tj. podmiotu, z którym osoba ta pozostawała w stosunku zatrudnienia, stanowią podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz na ubezpieczenie zdrowotne u płatnika składek, z tytułu umowy o pracę.

Zdaniem Sądu Okręgowego wszystkie pożytki i korzyści z jakiegokolwiek przejawu działalności realizowanej przez ubezpieczoną A. U. w ramach umowy cywilnoprawnej zawartej z (...) uzyskiwała odwołująca będąca współnikiem tej spółki, a zarazem będąca pracodawcą ubezpieczonej. W ten sposób odwołująca unikała obciążeń i obowiązków wynikających z przepisów prawa pracy i ubezpieczeń społecznych.

Bez wątplenia, zdaniem Sądu Okręgowego, A. U. wykonywała swe czynności w niepodzielnym interesie obu podmiotów, tj. odwołującej i spółki (...). A. U. pozostawała bowiem w zatrudnieniu w podmiocie będącym współnikiem i udziałowcem spółki, z którą zawarła umowę zlecenia. Tym samym realizując umowę cywilnoprawną wykonywała pracę na rzecz swego pracodawcy. Z zeznań A. U. wynika jednoznacznie, że praca świadczona przez nią w ramach umowy zlecenia była kontynuacją i uzupełnieniem pracy w ramach stosunku pracy.

Sąd I instancji zauważył, że z chwilą podjęcia przez pracowników odwołującej pracy w ramach umów cywilnoprawnych pracownicy przestali wypracowywać u macierzystego pracodawcy godziny nadliczbowe. Powyższe ustalenia prowadzą do wniosku, że dzięki takiej organizacji pracy, odwołująca unikała ograniczeń związanych z pracą w godzinach nadliczbowych oraz obowiązku płacenia wyższej stawki wynagrodzenia za pracę w takich godzinach. Kolejną korzyścią z tego płynącą było uniknięcie obowiązku płacenia wyższych składek na ubezpieczenia społeczne, gdyż wynagrodzenie z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych zamieniono na wynagrodzenie z tytułu umów zlecenia zawartych z innym podmiotem. Nie sposób jasno rozdzielić obowiązków pracowniczych wykonywanych przez ubezpieczoną na rzecz odwołującej i czynności zleconych przez spółkę (...) spółkę z o. o. Odwołująca zresztą nie wskazała i nie udowodniła takiej granicy, w tym nie określiła czym się różniły czynności wykonywane na rzecz pracodawcy, od wykonywanych na rzecz spółki (...). Niezależnie od powyższego finalnym beneficjentem i odbiorcą pracy świadczonej przez ubezpieczoną na podstawie umowy zlecenia był pracodawca, tj. (...) (...) Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa.

Za niedopuszczalne z punktu widzenia art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych Sąd Okręgowy uznał wykorzystywanie przez odwołującą istnienia spółki z o. o. (...) (której była w spornym okresie współnikiem i udziałowcem), w celu uniknięcia, z pokrzywdzeniem ubezpieczonej, odprowadzenia należnych składek na ubezpieczenia społeczne. Odwołująca posiadała wiedzę o tym, że jej pracownicy świadczą na jej rzecz pracę również na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych z innym podmiotem, będącym spółką zależną, a zwłaszcza odwołująca miała wolę, aby do takiej sytuacji doprowadzić.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art. 477<sup>14</sup> § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, o czym orzeczono jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono w punkcie 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1, 3 i 4 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 1 i § 15 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, przy uwzględnieniu wartości przedmiotu sporu w kwocie 153,62 zł.

**Apelację** od powyższego wyroku wniósł Syndyk Masy Upadłości odwołującej, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono:

1. błędną ocenę materiału dowodowego oraz sprzeczność ustaleń z zebrany w sprawie materiałem dowodowym przez przyjęcie, że:

- pracownik wskazany w decyzji w rzeczywistości wykonywał pracę na rzecz odwołującej,



- beneficjentem pracy świadczonej przez pracownika wskazanego w decyzji była odwołująca, podczas gdy spółka (...) była odrębnym podmiotem gospodarczym, działającym na swój rachunek,
- odwołująca działała z pokrzywdzeniem pracownika,
- pomiędzy (...), a spółką (...) zachodziły nierozzerwalne powiązania,
- pominięcie okoliczności, że spółka (...) świadczyła usługi na rzecz innych

podmiotów niż (...), między innymi na rzecz(...)

na (...) SA, (...) S.A.,

2. obrazę przepisów prawa procesowego, tj.:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie że czynności nadzorcze nad wykonywaniem umów zlecenia przez pracowników (...) sprawowali kierownicy (...) podczas gdy nie znalazło to odzwierciedlenia w zeznaniach świadków. Co więcej, byłoby to nielogiczne z uwagi na fakt posiadania własnej kadry kierowniczej przez spółkę (...),
- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie, że pracownik wskazany w decyzji w rzeczywistości wykonywał pracę na rzecz odwołującej,
- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie, Beneficjentem pracy świadczonej przez pracownika wskazanego w decyzji była odwołująca, podczas gdy spółka (...) była odrębnym podmiotem gospodarczym, działającym na swój rachunek,
- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie, Odwołująca działała z pokrzywdzeniem pracownika,
- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie, pomiędzy (...), a spółką (...) zachodziły nierozzerwalne powiązania,
- art. 207 § 6 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie i pominięcie dowodów z zeznań K. D. i K. S. i uznanie, że zgłoszenie tych dowodów było spóźnione, albowiem wskazane zostało, że z uwagi na zmianę w sposobie zarządzania odwołującej- wprowadzenie zarządcy komisarycznego- utrudnione było pozyskiwanie informacji o sprawie,
- art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 3 rozporządzenia z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych i przyznanie organowi rentowemu stawki nieadekwatnej do wartości przedmiotu sporu i przyznawanie tych kosztów w każdej z rozpoznawanych spraw,

2. obrazę prawa materialnego, tj.:

- art. 8 ust. 2 a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych i uznanie, że przepis ten stosuje się również w odniesieniu do pracowników wykonujących taką pracę na podstawie umów zlecenia,
- art. 8 ust. 2 a ustawy, poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, iż definiuje on płatnika składek na ubezpieczenie społeczne za osobę wykonującą pracę na podstawie umowy zlecenia, jeżeli zawarła ją z osobą trzecią i w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy, pomimo, iż definicja legalna płatnika zawarta jest w art. 4 pkt 2 lit. a, a rola tego przepisu sprowadza się jedynie do objęcia takiej osoby, która świadczy pracę w ramach umowy zlecenia na rzecz pracodawcy, ubezpieczeniami społecznymi w zakresie właściwym dla osoby pozostającej w stosunku pracy,

- art. 4 ustawy, poprzez jego niezastosowanie, pomimo, iż z jego treści jednoznacznie wynika, że płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne za osobę wykonującą umowę zlecenia jest podmiot pozostający z nią w stosunku prawnym, uzasadniającym objęcie tej osoby ubezpieczeniem,
- art. 17 ust. 1 ustawy oraz art. 17 ust. 2 ustawy w zw. z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy, poprzez ich niezastosowanie i przyjęcie, że podmiotem zobowiązanym do obliczenia, w tym także części składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe finansowane przez ubezpieczonego, potrącenia ich ze środków ubezpieczonego, a następnie przekazania składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wraz z częścią finansowaną przez płatnika, za zleceniobiorcę może być podmiot trzeci, tj. podmiot niepozostający z ubezpieczonym w stosunku prawnym, uzasadniającym wypłatę wynagrodzenia i objęcie tej osoby ubezpieczeniami społecznymi, a zatem podmiot inny, niż zleceniodawca,
- art. 17 ust. 1 ustawy w zw. z art. 4 pkt 2 lit. a w zw. z art. 8 ust. 2 a ustawy, poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że art. 8 ust. 2 a ustawy wyłącza stosowanie art. 17 ust. 1 ustawy w zw. z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy i wprowadza wyjątek od ogólnej reguły, iż płatnikiem składek jest podmiot pozostający w więzi prawnej z ubezpieczonym, a zatem de facto wprowadza zwolnienie zleceniodawcy z obowiązków płatnika składek, w tym naliczania, odprowadzania i ponoszenia kosztów składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, pomimo, iż rola przepisu art. 8 ust. 2 a ustawy sprowadza się wyłącznie do przywrócenia obowiązku opłacania składek za osobę uznaną w rozumieniu tego przepisu za pracownika; art. 8 ust. 2 a ustawy niweczy istniejący pomiędzy zleceniodawcą, a zleceniobiorcą stosunek prawny, uzasadniający objęcie ubezpieczeniem społecznym i zdrowotnym i nakazuje traktować go, jako nieistniejący,
- art. 18 ust. 1 ustawy w zw. z art. 18 ust. 1 a ustawy w zw. z art. 8 ust. 2 a ustawy oraz art. 4 pkt 2 lit. a ustawy oraz art. 17 ust. 1 ustawy oraz art. 4 pkt 9 ustawy, poprzez ich błędne zastosowanie i uznanie, że w podstawie wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne pracownika pracodawca ma obowiązek uwzględnić jego przychód z tytułu zlecenia zawartej z osobą trzecią, jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje on pracę na rzecz pracodawcy, pomimo, iż tego rodzaju przychód nie został przez pracodawcę wypłacony, ani postawiony do dyspozycji pracownika i pracodawca nie jest stroną umowy cywilnoprawnej,
- art. 734 i nast. k.c. w zw. z art. 8 ust. 2 a ustawy, poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że dla celów ubezpieczeń społecznych podmiot gospodarczy zawierający umowę zlecenia z osobą fizyczną, nie korzysta z rezultatów pracy, nie osiąga korzyści ekonomicznych i nie jest finalnym odbiorcą zlecenia, jeżeli zleceniobiorca jest pracownikiem podmiotu, z którym zleceniodawca zawarł umowę współpracy lub inną,
- art. 16 ust. 1 pkt 4, ust. 1 b oraz ust. 2 ustawy, poprzez ich niezastosowanie i w związku z tym przyjęcie, że zleceniobiorcy wykonujący w ramach umowy zlecenia zawartej z osobą trzecią prace na rzecz swojego pracodawcy, nie finansują z własnych środków swoich części składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe, ponieważ w sytuacji uznania za płatnika pracodawcy (w miejsce zleceniodawcy), nie istnieje wypłacony lub postawiony do dyspozycji ubezpieczonego przychód, z którego pracodawca miałby faktyczną i prawną możliwość potrącenia należnych od ubezpieczonego składek,
- art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy w zw. z art. 22 § 1 k.p., poprzez ich niezastosowanie i przyjęcie, że ubezpieczony w ramach umowy zlecenia zawartej ze spółką (...) wykonywał pracę na rzecz odwołującej i był jej pracownikiem, w sytuacji, gdy ubezpieczony był pracownikiem podmiotu, z którym pozostawał w stosunku prawnym, tj. ze spółką (...) i na podstawie zawartej umowy świadczył pracę na jego rzecz i pod jego kierownictwem, w miejscu i czasie przez niego wskazanym, podlegając jego bieżącym poleceniom w zakresie czynności, które wynikały z treści zawartej umowy.

Mając na uwadze powyższe, apelująca wniosła o:

1. zmianę wyroku przez uwzględnienie odwołania w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania przed Sądem I i II instancji według norm przepisanych, ewentualnie

2. uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania przed Sądem II instancji.

**W odpowiedzi na apelację** organ rentowy wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie na jego rzecz od odwołującej zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

### **Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:**

Apelacja odwołującej była bezzasadna i jako taka podlegała oddaleniu.

W pierwszej kolejności przypomnieć należy, że zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 963), pracownik objęty jest obowiązkowymi ubezpieczeniami: emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym, zaś obowiązek ten powstaje od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Pracownika do ubezpieczeń społecznych zgłasza pracodawca, który jest płatnikiem składek. Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy systemowej, za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, czyli zatrudnioną przez pracodawcę.

Przesłanką decydującą o uznaniu za pracownika w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest również świadczenie pracy na rzecz określonego pracodawcy w ramach umowy cywilnoprawnej zawartej z osobą trzecią. O powyższym traktuje przepis art. 8 ust. 2a ustawy systemowej. Ustawodawca, przewidując bowiem taką możliwość działania pracodawców, dla celów ubezpieczeniowych nadał osobom znajdującym się w takiej sytuacji status pracowników i w ramach podstawowego stosunku pracy zawartego ze swoim pracodawcą narzucił obowiązek liczenia kumulatywnego przychodu wynikającego ze stosunku pracy i umów cywilnoprawnych. Miało to bowiem na celu ochronę pracowników przed nielegalnymi działaniami pracodawcy zmierzającymi do obejścia przepisów w celu pomniejszenia składek ubezpieczeniowych, co jest ewidentnym naruszeniem praw pracowników. Wprowadzenie do obrotu prawnego przepisu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych miało na celu zapobieganie takim właśnie sytuacjom. Dodany od 30 grudnia 1999 r. ustawą z 23 grudnia 1999 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 110, poz. 1256 ze zm.) w celu zapobieżenia praktyce pracodawców powielania umów o zatrudnienie z własnym pracownikiem i obchodzenia przepisów o czasie pracy oraz o ubezpieczeniu społecznym. W prawie ubezpieczeń społecznych wprowadzono tym przepisem konstrukcję uznania za pracownika, osób niebędących pracownikami w rozumieniu Kodeksu pracy – na takich samych zasadach, na jakich ubezpieczani są pracownicy, rozszerzając dla celów ubezpieczeń społecznych pojęcie pracownika poza sferę stosunku pracy, regulowanego Kodeksem pracy. Stwierdzenie więc, że pracownik wykonuje w ramach umowy cywilnej pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy, nakazuje uznanie go za pracownika w rozumieniu ustawy systemowej i powoduje podleganie ubezpieczeniu na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1 i następne tej ustawy.

Z regulacją art. 8 ust. 2a ustawy koresponduje unormowanie zawarte w art. 18 ust. 1a i w art. 20 ust. 1 tej ustawy, dotyczące problematyki podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Skoro bowiem w sytuacjach, do których odnosi się art. 8 ust. 2a ustawy, mamy do czynienia z jednym, szeroko ujętym pracowniczym tytułem obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym, to konsekwentnie w art. 18 ust. 1a i następnie w art. 20 ust. 1 tej ustawy nakazano w stosunku do tych ubezpieczonych uwzględnienie w podstawie wymiaru składek – obok przychodu z umowy o pracę – również przychodu z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Płatnikiem tych składek, w myśl art. 4 pkt 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jest pracodawca, który jest zobowiązany uwzględniać w podstawie wymiaru składek za swoich pracowników także przychody uzyskiwane przez tych pracowników z tytułu umów cywilnoprawnych, o ile prace w ramach tych umów wykonują w warunkach objętych dyspozycją art. 8 ust. 2a tej ustawy. Jednolite stanowisko w tej kwestii zostało zaprezentowane w uchwale Sądu Najwyższego z 2 września 2009 r., II UZP 6/09 oraz w wyrokach Sądu Najwyższego z 14 stycznia 2010 r., I UK 252/09, czy z 22 lutego 2010 r., I UK 259/09 oraz z 18 października 2011 r., III UK 22/11.

Czynnikiem decydującym o tym, na rzecz jakiego podmiotu praca była de facto wykonywana, jest finalny efekt tej pracy, a ściślej rzecz ujmując należy w takiej sytuacji badać, który podmiot osiąga w ostatecznym rozrachunku korzyść z wykonania umowy. Nie jest wymagane, aby pracownik wykonywał w ramach umowy zlecenia takie same czy nawet podobne czynności, jak w ramach stosunku pracy. Mogą być to nawet czynności o zupełnie odmiennym charakterze. Istotne jest, co należy ponownie podkreślić, że korzyści z tejże pracy uzyskuje pracodawca. W ww. uchwale Sądu Najwyższego z 2 września 2009 r., II UZP 6/09 wskazano, że obowiązki płatnika powinny obciążać podmiot, na rzecz którego praca w ramach umowy cywilnoprawnej jest faktycznie świadczona i który w związku z tym uzyskuje jej rezultaty, unikając obciążeń i obowiązków wynikających z przepisów prawa pracy.

Nie ma przy tym znaczenia czy osoby zainteresowane godzą się na opisywaną praktykę ich pracodawców. Reżim ubezpieczeń społecznych nie dopuszcza dowolności i swobody zawierania takich umów. Obowiązek ubezpieczenia oznacza, że osoba, której cechy jako podmiotu ubezpieczenia społecznego zostały określone przez ustawę, zostaje objęta ubezpieczeniem i staje się stroną stosunku ubezpieczenia społecznego niezależnie od swej woli, na mocy ustawy. Zasady podlegania określonemu rodzajowi ubezpieczeń społecznych wynikają z przepisów o charakterze bezwzględnie obowiązującym, kreujących stosunek prawny ubezpieczenia społecznego z mocy samego prawa i według stanu prawnego z chwili powstania obowiązku ubezpieczenia.

Konsekwencją konstrukcji uznania za pracownika jest konieczność opłacania przez pracodawcę składki na ubezpieczenie społeczne za osobę, z którą została zawarta umowa zlecenia, tak jak za pracownika. Stosownie do przepisu art. 32 ustawy systemowej pracodawcę obciąża zatem także obowiązek poboru i odprowadzenia do ZUS składki na ubezpieczenie zdrowotne za osobę „uznaną za pracownika”.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, że zainteresowana A. U. świadczyła w istocie pracę na rzecz (...) (...) Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej w P., a więc swojego pracodawcy, wobec czego spełnia definicję „pracownika” w rozumieniu art. 8 ust. 2 ustawy systemowej.

Sąd Apelacyjny stwierdza, że Sąd Okręgowy właściwie skoncentrował materiał dowodowy, który ocenił na podstawie jego wszechstronnego rozważenia. Wszechstronne, a więc polegające na rzetelnej, bezstronnej ocenie wyników postępowania i ich prawidłowej interpretacji, przy uwzględnieniu zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Sąd Apelacyjny w dokonanej ocenie zgromadzonego materiału dowodowego nie dopatrył się żadnych nieprawidłowości, które mogłyby stanowić podstawę apelacji. Zważyć należy, że Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, iż postawienie zarzutu obrazy art. 233 § 1 k.p.c. nie może polegać na zaprezentowaniu przez skarżącego stanu faktycznego przyjętego na podstawie własnej oceny dowodów; skarżący może tylko wykazywać, posługując się wyłącznie argumentami jurydycznymi, że sąd rażąco naruszył ustanowione w wymienionym przepisie zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów, i że naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy (por. m.in. wyroki SN z 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99, z 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/00).

Z uwagi na powyższe Sąd Apelacyjny stwierdza, iż wbrew stanowisku apelujących, dokonana przez Sąd Okręgowy ocena dowodów odpowiada regułom określonym przepisem art. 233 § 1 k.p.c. i Sąd Okręgowy w żadnej mierze nie przekroczył granicy swobodnej oceny dowodów, albowiem sędziowska ocena materiału dowodowego dokonana została w sposób prawidłowy. Wszystkie przeprowadzone dowody zostały przez Sąd Okręgowy przywołane i omówione w sposób obiektywny, rzetelny i wszechstronny. Nadto Sąd I instancji szczegółowo wywiódł dlaczego określone dowody uznał za wiarygodne, a innym odmówił wiary.

Sąd Apelacyjny, z uwagi na to, iż jako sąd odwoławczy ma obowiązek merytorycznego rozpoznania wniesionego odwołania, dokonał także własnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego – dokumentów zawartych w aktach kontroli ZUS i przedłożonych do akt sądowych, zeznań świadków A. S., P. W., J. C., E. K., R. K., K. D. i K. S. – i doszedł do wniosków tożsamy, co Sąd I instancji.

Tym samym poczynione na podstawie swobodnej oceny dowodów ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego dają podstawy do stwierdzenia, że ubezpieczona, w ramach umów cywilnoprawnych zawartych ze spółką (...) spółka

z o.o. w P., świadczyła faktycznie pracę na rzecz odwołującej (...), której była pracownikiem. Beneficjentem prac wykonywanych przez A. U. w zakresie czynności zleconych zgodnie z udzielonym pełnomocnictwem oraz elektroniczną archiwizacją dokumentów był właśnie jej pracodawca – (...), która była właścicielem nieruchomości, w której swoją działalność prowadziła spółka (...). Ta ostatnia zaś powstała przede wszystkim w celu (...) – sprzedawania usług finansowych oferowanych przez Kasę, pośredniczenia w zawieraniu umów w tym przedmiocie, ale także archiwizacji dokumentów związanych z jej działalnością usługową. Spółka (...) operowała przy tym pod szyldem (...), posługując się oznaczeniami odwołującej. Nie można abstrahować i od powiązań osobowych oraz kapitałowych pomiędzy oboma podmiotami gospodarczymi, prawidłowo odkodowanymi przez Sąd I instancji i niekwestionowanymi przez strony procesu.

Skorzystanie przez (...) z usług i umiejętności znanych sobie pracowników – zleceniobiorców współpracującej spółki (...) – było działaniem zmierzającym nie tylko do stworzenia im możliwości dorobienia do podstawowej pensji, ale także, a w zasadzie przede wszystkim, do wykorzystania ich pracy w celu obejścia przepisów o czasie pracy czy w celu zaoszczędzenia na składkach. Skarżącej nie udało się wykazać, by w przypadku A. U. było odwrotnie. Powyższej konstatacji nie stoi na przeszkodzie, że ubezpieczeni wykonywali na rzecz A. czynności odmienne od tych, jakie wykonywane były w ramach stosunków pracy. Najistotniejsze jest bowiem, że rezultat pracy zleceniobiorców trafiał do odwołującej (...). Najdobitniej obrazuje to zestawienie procentowego udziału kwot uzyskanych z tytułu realizacji umów zlecenia w ogólnym przychodzie spółki (...) w poszczególnych miesiącach okresu 05/2014-05/2015, zawarte w piśmie ZUS z 13 maja 2016 r. (k. 25). Świadczenie usług finansowych dla (...) było więc specjalnością spółki (...) i nie zmienia tego wniosku fakt osiągania przychodów także z tytułu świadczenia usług pomocy prawnej, pośrednictwa w oferowaniu produktów ubezpieczeniowych, przychodów z tytułu pobranych opłat za czynności czy z tytułu dzierżawy powierzchni, które utrzymywały się na średnim poziomie 8-10% ogólnych przychodów spółki. Nie mogły być zatem uznane za wartości decydujące w budżecie A.. Równocześnie taka wysokość pozostałych przychodów jedynie utwierdzała w przekonaniu o powiązaniach tej spółki z (...) i rzeczywistym celu jej utworzenia, zatem nie wносиła do sprawy okoliczność, że A. i odwołująca były formalnie dwoma odrębnymi podmiotami gospodarczymi.

Wprawdzie (...) oraz A., z którą ubezpieczonych łączył stosunek cywilnoprawny, związane były własną umową, to jednak czynności objęte przedmiotem umów cywilnoprawnych realizowane były wyłącznie na w siedzibie odwołującej, przy użyciu należącego do niej sprzętu i przez osoby, które związane były z nią stosunkiem pracy. Jedynym celem nawiązania współpracy Kasy ze spółką (...) było uzupełnienie personelu (...) w oparciu o umowy zlecenia oraz realizowanie usług finansowych. Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że usługi finansowe były wykonywane przez ubezpieczonych na w placówce (...). Osoby wykonujące pracę na podstawie umów cywilnoprawnych miały zapewniony dostęp do środków i pomieszczeń znajdujących się na terenie nieruchomości odwołującej, niezbędnych do wykonywania działalności w zakresie świadczonych usług. Merytoryczny, bezpośredni nadzór nad wykonywaniem czynności pełnili także pracownicy Kasy. Powyższa ocena wynika chociażby z zeznań ww. ubezpieczonych. Skoro czynności etatowych pracowników (...) uzupełniane były pracą tych samych osób tyle tylko, że na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych z zewnętrzną firmą, to należy z tego wyprowadzić wniosek, że praca m. in. I. S. była świadczona w istocie na rzecz jej pracodawcy.

Sąd Apelacyjny nie dopatrył się także naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 207 § 6 k.p.c. poprzez pominięcie dowodów z zeznań K. D. i K. S., ponieważ dowód z zeznań tych świadków został przeprowadzony na rozprawie 14 grudnia 2016 r.

Nie zasługiwał też na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 2 pkt. 3 rozporządzenia z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Strona przegrywająca – a taką była w tej sprawie odwołująca (...) obowiązana jest zwrócić stronie wygrywającej poniesione przez nią koszty, niezbędne do celowego dochodzenia swych praw i celowej obrony. Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata-zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd, osobistego stawiennictwa strony (art. 98 § 1 i 3 k.p.c.). W myśl art. 99 k.p.c., stronom reprezentowanym przez radcę prawnego lub rzeczownika patentowego oraz Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa zwraca się koszty w wysokości

należnej według przepisów o wynagrodzeniu adwokata. W stosownym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804) wskazano, że stawka minimalna wynagrodzenia fachowego pełnomocnika przy wartości przedmiotu sporu mieszczącej się w przedziale do 500 zł wynosi 120 zł (§ 2 pkt 1 cyt. rozporządzenia w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia odwołania). Wartość przedmiotu sporu w sprawie niniejszej określono na 153,62 zł. Zatem zasądzenie kwoty 120 zł na rzecz pozwanego organu rentowego tytułem kosztów jego zastępstwa procesowego miało pełne oparcie w obowiązujących przepisach.

Mając na uwadze powyższe, zgodzić się należało z Sądem I instancji, że ubezpieczona, jako pracownik w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, podlegała, w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji, obowiązkowym ubezpieczeniu społecznym z tytułu wykonywania pracy, na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych z podmiotem formalnie zewnętrznym – spółką (...). W konsekwencji przyjąć należało, że Sąd Okręgowy dokonał prawidłowej kwalifikacji i wykładni przepisów prawa oraz właściwie ustalił zasady obliczania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne A. U. oraz pozostałych ubezpieczonych.

Podstawowym skutkiem uznania osoby wskazanej w art. 8 ust. 2a za pracownika, jest objęcie jej obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnymi, rentowymi, chorobowymi i wypadkowymi tak jak pracownika (art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). W związku z tym osoba ta podlega obowiązkowi zgłoszenia do wymienionych ubezpieczeń społecznych. Obowiązek ten obciąża płatnika składek (art. 36 ust. 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Zważywszy, że w stosunku do pracownika płatnikiem składek jest pracodawca (art. 4 pkt 2 lit. a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), a art. 8 ust. 2a rozszerza pojęcie pracownika na jego dalszą aktywność w ramach umowy cywilnoprawnej, jeżeli w jej ramach świadczy on pracę na rzecz swojego pracodawcy, naturalne i zgodne z wykładnią literalną tego przepisu jest uznanie, że także w zakresie tej sfery aktywności należy go uznać na potrzeby ubezpieczeń społecznych za pracownika tego właśnie pracodawcy (uchwała SN z 2 września 2009 r., II UZP 6/09). Zatem stosownie do art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy o dzieło zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy (por. uchwałę z 2 września 2009 r., II UZP 6/09 OSNP 2010/3-4/46; wyrok z 11 maja 2012 r. I UK 5/2012 OSNP 2013/9-10/117 oraz wyrok z 13 lutego 2014 r., I UK 323/13 LexPolonica nr 8377465), a teza ta jest aktualna także w stosunku do pracowników wykonujących taką pracę na podstawie umowy zlecenia (por. np. wyroki z 14 stycznia 2010 r., I UK 252/09; z 22 lutego 2010 r. I UK 259/09 oraz z 18 października 2011 r. III UK 22/11 OSNP 2012/21-22/266).

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny, wobec bezpodstawności sformułowanych w apelacji zarzutów procesowych oraz materialnych, na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł jak w pkt. 1 sentencji i oddalił wniesioną apelację.

Kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania w instancji, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. i w zw. z § 2 pkt 1 oraz § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804) zasądził od odwołującej na rzecz pozwanego kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego pozwanego w postępowaniu apelacyjnym.

del. SSO Renata Pohl	SSA Małgorzata Aleksandrowicz	SSA Małgorzata Woźniak-Zendran
----------------------	-------------------------------	--------------------------------